

Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2023 m. kovo 8 d.*

„EŽŪGF ir EŽŪFKP – Nefinansuojamos išlaidos – Bulgarijos patirtos išlaidos –
Pardavimų skatinimo veiksmai – OLAF tyrimo ataskaita – Atitikties patvirtinimas –
Pareiga motyvuoti“

Byloje T-235/21,

Bulgarijos Respublika, atstovaujama T. Mitova ir L. Zaharieva,

ieškovė,

prieš

Europos Komisiją, atstovaujamą G. Koleva, J. Aquilina ir A. Sauka,

atsakovę,

BENDRASIS TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį per posėdį sudarė kolegijos pirmininkas H. Kanninen, teisėjai N. Póltorak (pranešėja) ir
M. Stancu,

posėdžio sekretorius G. Mitrev, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

įvykus 2022 m. rugsėjo 27 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

- 1 SESV 263 straipsniu grindžiamu ieškiniu Bulgarijos Respublika prašo panaikinti 2021 m. vasario 17 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimą (ES) 2021/261 dėl valstybių narių patirtų tam tikrų išlaidų nefinansavimo Europos Sąjungos lėšomis iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) (OL L 59, 2021, p. 10, toliau – ginčijamas sprendimas), kiek jis susijęs su tam tikromis jos patirtomis išlaidomis.

* Proceso kalba: bulgarų.

Ginčo aplinkybės

Administracinė procedūra

- 2 2017 m. sausio 4 d. raštu Ares(2016) 6881454 Europos Komisijos Žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinis direktoratas (GD) paprašė Bulgarijos Respublikos pateikti savo pastabas dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) perduotos informacijos, susijusios su tyrimu INT/2016/101/BG (toliau – pranešimas apie išvadas). Tyrimas iš esmės parodė, kad Europos Sąjungos lėšos buvo nepagrįstai išmokėtos dėl sukčiavimo. Žemės ūkio ir kaimo plėtros GD Bulgarijos Respublikai nurodė, kad kyla abejonių dėl visų išlaidų, susijusių su [konfidencialu]¹ įgyvendinamomis programomis, tinkamumo finansuoti Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) lėšomis. Todėl Žemės ūkio ir kaimo plėtros GD pabrėžė, kad pagal 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1200/2005 ir (EB) Nr. 485/2008 (OL L 347, 2013, p. 549), 52 straipsnį jis išnagrinės galimybę nefinansuoti šių išlaidų Sąjungos lėšomis. Be to, jis rekomendavo Bulgarijos valdžios institucijoms sustabdyti mokėjimus pagal bet kokią programą ir sandorį, kuriuose dalyvauja [konfidencialu], jeigu jos tam turėjo pakankamą pagrindą.
- 3 2017 m. gegužės 2 d. raštu Ares(2017)4323588 Žemės ūkio ir kaimo plėtros GD pasiūlė Bulgarijos valdžios institucijoms dalyvauti dvišaliame susitikime pagal 2014 m. rugpjūčio 6 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 908/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 taikymo taisyklės, susijusios su mokėjimo agentūromis ir kitomis įstaigomis, finansų valdymu, sąskaitų patvirtinimu, patikrų taisyklėmis, užstatais ir skaidrumu (OL L 255, 2014, p. 59), 34 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą ir informavo Bulgarijos Respubliką, kad tebesilaiko savo pozicijos, jog iš OLAF išvadų matyti, kad buvo didelių pažeidimų, susijusių su šio sprendimo 2 punkte nurodytomis išlaidomis. Jis pažymėjo, kad po to, kai bus paskelbta galutinė OLAF ataskaita, kitame rašte pateiks papildomos informacijos apie įvairius etapus, kurie bus vykdomi per pradėtą patvirtinimo procedūrą. Galiausiai jis pabrėžė, kad kol bus parengta ta ataskaita, jis tebesilaiko pozicijos, kad visos išlaidos, susijusios su [konfidencialu] įgyvendinamomis programomis, yra rizikingos. Pirmas dvišalis susitikimas įvyko 2017 m. liepos 12 d.
- 4 2017 m. rugsėjo 11 d. raštu Ares(2017)4417644 Žemės ūkio ir kaimo plėtros GD perdavė Bulgarijos Respublikai 2017 m. liepos 12 d. vykusio dvišalio susitikimo protokolą ir pateikė jai papildomų klausimų. Jis taip pat nurodė, jog reikia palaukti OLAF galutinės ataskaitos, kad būtų galima vykdyti kitus patvirtinimo procedūros etapus, visų pirma kiek tai susiję su kiekybiniu atitinkamam fondui kylančios rizikos, susijusios su nustatytais trūkumais, vertinimu. Taikydamas Reglamento Nr. 908/2014 34 straipsnio 9 dalį Žemės ūkio ir kaimo plėtros GD nusprendė trimis mėnesiais pratęsti to paties reglamento 34 straipsnio 3 dalyje numatytą šešių mėnesių terminą, per kurį Bulgarijos Respublikai turi būti pranešta apie jo padarytas išvadas.
- 5 2018 m. sausio 19 d. raštu Ares(2018) 329836 Žemės ūkio ir kaimo plėtros GD perdavė Bulgarijos Respublikai galutinę OLAF ataskaitą Nr. OF/2012/0565/B (toliau – pirmoji OLAF ataskaita). Jis informavo Bulgarijos valdžios institucijas, kad su jomis surengs antrą dvišalį susitikimą tai ataskaitai aptarti.

¹ Konfidencialūs duomenys neskelbiami.

- 6 2018 m. gegužės 7 d. raštu Ares(2018) 2319201 Žemės ūkio ir kaimo plėtros GD pakvietė Bulgarijos Respubliką į antrą dvišalį susitikimą aptarti pirmąją OLAF ataskaitą (toliau – antrasis kvietimas į dvišalį susitikimą). Jis taip pat pažymėjo, kad išnagrinėjęs minėtą ataskaitą tebesilaiko pozicijos, jog visos išlaidos, susijusios su pardavimų skatinimo programomis, kuriose dalyvauja [konfidencialu], yra rizikingos. Taigi jis Bulgarijos valdžios institucijoms rekomendavo neatnaujinti mokėjimų pagal visas programas, kuriose dalyvauja [konfidencialu], ir pagal Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnį iš gavėjų susigrąžinti nepagrįstai išmokėtas lėšas. Antras dvišalis susitikimas įvyko 2018 m. gegužės 23 d.
- 7 2018 m. birželio 29 d. raštu Ares(2018) 3168772 Žemės ūkio ir kaimo plėtros GD Bulgarijos Respublikai perdavė antro dvišalio susitikimo protokolą. Tame rašte jis taip pat priminė, kad per minėtą susitikimą buvo paprašyta papildomos informacijos.
- 8 2018 m. rugsėjo 3 d. raštu Ares(2018) 451290 Žemės ūkio ir kaimo plėtros GD Bulgarijos valdžios institucijoms perdavė OLAF ataskaitą Nr. OF/2016/0390/B5 (toliau – antroji OLAF ataskaita). Ši ataskaita buvo susijusi su pažeidimais, kuriuos [konfidencialu] padarė vykdydama EŽŪGF finansuojamas pardavimų skatinimo programas.
- 9 2019 m. kovo 1 d. raštu Ares(2019) 1300497 Žemės ūkio ir kaimo plėtros GD pagal Reglamento Nr. 908/2014 34 straipsnio 5 dalies a punktą paprašė Bulgarijos valdžios institucijų pateikti papildomos informacijos apie sumų, susijusių su EŽŪGF išlaidomis pagal devynias pardavimų skatinimo programas, kurios, kaip nustatyta, kelia riziką atitinkamam fondui, susigrąžinimą, taip pat apie atitinkamų sumų įtraukimą į skolininkų knygą pagal Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnį. Jis taip pat pažymėjo, kad pagal minėtą straipsnį prašymas sugrąžinti sumas, susijusias su [konfidencialu] įgyvendinamomis programomis, turi būti pateiktas ne vėliau kaip per 18 mėnesių nuo 2018 m. sausio 19 d., o prašymas sugrąžinti sumas, susijusias su [konfidencialu] įgyvendinama programa, turi būti pateiktas ne vėliau kaip per 18 mėnesių nuo 2018 m. rugsėjo 3 d., t. y. datų, kai OLAF atitinkamai pirmoji ir antroji ataskaitos (toliau kartu – galutinės OLAF ataskaitos) buvo perduotos Bulgarijos mokėjimo agentūrai.
- 10 2019 m. lapkričio 19 d. raštu Ares(2019) 7043430 Žemės ūkio ir kaimo plėtros GD pateikė Bulgarijos Respublikai pranešimą pagal Reglamento Nr. 908/2014 34 straipsnio 3 dalies trečią pastraipą (toliau – oficialus pranešimas), kuriame, be kita ko, analizuojama 2018 m. liepos 20 d. rašte Nr. 99-129, 2018 m. rugsėjo 21 d. rašte Nr. 99-162 ir 2019 m. balandžio 24 d. rašte Nr. 53-1-116 Bulgarijos valdžios institucijų pateikta informacija. Tuo remiantis iš esmės darytina išvada, kad įvykus 2018 m. gegužės 29 d. dvišalėms diskusijoms, remdamasis papildoma informacija, kurią jam vėliau pateikė Bulgarijos Respublika, taip pat galutinėmis OLAF ataskaitomis, jis padarė išvadą, kad [konfidencialu] ir [konfidencialu] įgyvendinamų devynių pardavimų skatinimo programų finansavimas neatitinka taikytinų taisyklių. Be to, jis laikėsi nuomonės, jog kadangi Bulgarijos Respublika nepradėjo jokios išieškojimo ir įtraukimo į mokėjimo agentūros skolininkų knygą procedūros, jos administravimo ir kontrolės sistema neatitinka Sąjungos teisės aktuose nustatytų reikalavimų, taigi atitinkamam fondui kyla rizika. Todėl jis pasiūlė EŽŪGF lėšomis nefinansuoti 7 656 848,97 EUR sumos.
- 11 2019 m. gruodžio 18 d. raštu Nr. 99-170 Bulgarijos Respublika, vadovaudamasi Reglamento Nr. 908/2014 40 straipsnio 1 dalimi, kreipėsi į taikinimo instituciją. 2020 m. vasario 25 d. taikinimo institucija pateikė nuomonę.

- 12 2020 m. rugpjūčio 12 d. raštu Ares(2020) 4231484 Žemės ūkio ir kaimo plėtros GD Bulgarijos Respublikai pateikė galutinę savo nuomonę (toliau – galutinė nuomonė), kuria pranešė, kad tebesilaiko savo pozicijos, išdėstytos 2019 m. lapkričio 19 d. rašte Ares(2019) 7043430, taigi pasiūlė EŽŪGF lėšomis nefinansuoti 7 656 848,97 EUR sumos.

Skundžiamas sprendimas

- 13 2021 m. vasario 17 d. Komisija priėmė ginčijamą sprendimą; jame, remdamasi Reglamento Nr. 1306/2013 52 straipsniu, taikė vienkartinę pataisą, nuspręsdama Sąjungos lėšomis nefinansuoti tam tikrų Bulgarijos Respublikos išlaidų, patirtų pagal EŽŪGF ir Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) bendrai finansuojamas veiklos programas. Iš esmės, atsižvelgiant į atliktus patikrinimus, dvišales diskusijas ir taikinimo procedūrą, buvo nustatyta, kad dalis Bulgarijos Respublikos deklaruotų išlaidų neatitinka finansavimo iš EŽŪGF sąlygų, nes nebuvo susigražintos.
- 14 Todėl ginčijamame sprendime nuspręsta Sąjungos lėšomis nefinansuoti 7 656 848,97 EUR sumos.

Šalių reikalavimai

- 15 Bulgarijos Respublika Bendrojo Teismo prašo:
- panaikinti ginčijamą sprendimą tiek, kiek juo jai buvo taikyta 7 656 848,97 EUR dydžio finansinė pataisa, susijusi su tyrimu INT/2016/101/BG,
  - priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.
- 16 Komisija Bendrojo Teismo prašo:
- atmesti ieškinį,
  - priteisti iš Bulgarijos Respublikos bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

Dėl 2022 m. rugsėjo 26 d. pateikto įrodymo priimtimumo

- 17 2022 m. rugsėjo 26 d., likus dienai iki teismo posėdžio, Bulgarijos Respublika pateikė papildomą įrodymą, t. y. Komisijos raštą, kuriuo Komisija jai perdavė OLAF ataskaitą, kuri, Bulgarijos Respublikos nuomone, savo turiniu yra panaši į šioje byloje nagrinėjamas galutines OLAF ataskaitas.
- 18 Per teismo posėdį Bulgarijos Respublika tvirtino, kad negalėjo pateikti šio įrodymo per rašytinę proceso dalį, nes gavo jį jai pasibaigus, t. y. 2022 m. gegužės 12 d., ir Komisija to neginčija.
- 19 Komisija teigia, kad įrodymas turi būti laikomas nepriimtiniu, nes pateiktas pavėluotai.

- 20 Šiuo aspektu reikia priminti, kad Bendrojo Teismo procedūros reglamento 85 straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog išimties tvarka pagrindinės šalys dar gali pateikti įrodymų ar pasiūlymų pateikti įrodymų prieš pasibaigiant žodinei proceso daliai arba prieš Bendrajam Teismui priimant sprendimą išnagrinėti bylą nerengiant žodinės proceso dalies su sąlyga, kad vėlavimas juos pateikti yra pagrįstas.
- 21 Šiuo atveju 2022 m. rugsėjo 26 d. pateiktas įrodymas yra Komisijos raštas, kurių Bulgarijos Respublika gavo 2022 m. gegužės 12 d. Dublikas buvo pateiktas 2021 m. spalio 6 d., o rašytinė proceso dalis pasibaigė 2021 m. lapkričio 30 d.
- 22 Taigi Bulgarijos Respublika negalėjo pateikti šio įrodymo iki rašytinės proceso dalies pabaigos. Todėl jį reikia laikyti priimtiniu.

Dėl esmės

- 23 Grįsdama savo ieškinį Bulgarijos Respublika nurodo penkis pagrindus, atitinkamai grindžiamus, pirma, jos procesinių teisių pažeidimu vykdant administracinę procedūrą, per kurią buvo priimtas ginčijamas sprendimas, antra, nepakankamu motyvavimu, trečia, klaidingu Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 1 dalies aiškinimu, kiek tai susiję su 18 mėnesių termino, per kurį atitinkama valstybė narė turi pareikalauti, kad gavėjas sugrąžintų bet kokią nepagrįstai išmokėtą sumą, pradžios nustatymu, ketvirta, Komisijos padaryta vertinimo klaida, nes ji nusprendė, kad mokėjimo agentūra nesiėlgė rūpestingai, kaip to reikalaujama, kad sugrąžintų ginčijamas sumas, ir kad ji elgėsi aplaidžiai nepradėdama administracinės išieškojimo procedūros per Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 1 dalyje nustatytą terminą, ir, penkta, tuo, kad išlaidų suma, kuri, kaip nuspręsta ginčijamame sprendime, neturi būti finansuojama Sąjungos lėšomis, neatitinka nei Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio, nei proporcingumo principo.
- 24 Iš pradžių reikia priminti, kad iš Sąjungos žemės ūkio fondų finansuojamos tik intervencijos, vykdomos pagal Sąjungos nuostatas, susijusias su bendru žemės ūkio rinkų organizavimu (šiuo klausimu žr. 2014 m. lapkričio 6 d. Sprendimo *Nyderlandai / Komisija*, C-610/13 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2014:2349, 59 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 25 Be to, Sąjungos fondų teikiamą finansavimą iš esmės administruoja nacionalinės valdžios institucijos, atsakingos už griežto Sąjungos taisyklių laikymosi priežiūrą, ir šis administravimas grindžiamas nacionalinių valdžios institucijų ir Sąjungos institucijų tarpusavio pasitikėjimu. Tik valstybė narė gali žinoti ir tiksliai nustatyti duomenis, kurių reikia fondo sąskaitoms parengti, nes Komisija nėra taip arti ūkio subjektų, kad iš jų gautų jai reikalingą informaciją (šiuo klausimu žr. 2004 m. spalio 7 d. Sprendimo *Ispanija / Komisija*, C-153/01, EU:C:2004:589, 133 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją ir 2009 m. rugsėjo 4 d. Sprendimo *Austrija / Komisija*, T-368/05, nepaskelbtas Rink., EU:T:2009:305, 182 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 26 Bulgarijos Respublikos nurodytus ieškinio pagrindus reikia nagrinėti atsižvelgiant į šias aplinkybes.

Dėl pirmojo pagrindo, grindžiamo Bulgarijos Respublikos procesinių teisių pažeidimu vykdant administracinę procedūrą, per kurią buvo priimtas ginčijamas sprendimas

- 27 Bulgarijos Respublika teigia, kad pranešimu apie išvadas Komisija pradėjo ginčijamą patvirtinimo procedūrą pagal Reglamento Nr. 1306/2013 52 straipsnio 1 dalį; per vėliau vykusį susirašinėjimą tai buvo patvirtinta. Šiuo aspektu ji pažymi, kad pagal Reglamento Nr. 908/2014 34 straipsnio 2 dalį, jei atlikusi tyrimą Komisija padaro išvadą, kad išlaidos buvo patirtos nesilaikant Sąjungos taisyklių, ji praneša apie savo išvadas atitinkamai valstybei narei, nurodydama taisomąsias priemones, kurių reikia siekiant užtikrinti, kad ateityje būtų laikomasi Sąjungos taisyklių. Taigi Komisijos išlygos turėjo būti išdėstytos visiškai aiškiai. Vis dėlto šiuo klausimu Bulgarijos Respublika nurodo, kad pateikdama antrą kvietimą į dvišalį susitikimą Komisija pirmą kartą paminėjo galimą Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 5 dalies a ir c punktų pažeidimą, kartu tebesiremdama ir minėto reglamento 52 straipsniu. Ji pažymi, kad pasibaigus administracinei procedūrai ginčijama finansinė pataisa galiausiai buvo grindžiama mokėjimo agentūros aplaidumu, susijusiu su tuo, kad atitinkamos išlaidos nebuvo susigrąžintos iš gavėjų pagal Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 5 dalies a ir c punktus ir nebuvo įtrauktos į skolininkų registrą per to 54 straipsnio 1 dalyje nustatytą terminą.
- 28 Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Bulgarijos Respublika tvirtina, kad Komisijos pozicijos dėl ginčijamos finansinės korekcijos teisinio pagrindo pasikeitimas suklaidino mokėjimo agentūrą, nes ji iš pradžių manė, kad patvirtinimo procedūra buvo pradėta pagal Reglamento Nr. 1306/2013 52 straipsnį dėl EŽŪGF finansuojamų operacijų teisėtumo valdymo ir kontrolės sistemų trūkumų. Ji pabrėžia, kad ankstyvaisiais procedūros etapais tokių trūkumų nebuvo nustatyta ir tuo metu nebuvo iškelta jokia problema, susijusi su skolų išieškojimo sistema. Todėl ji tvirtina, kad Komisijos paaiškinimai, pateikti mokėjimo agentūrai gavus Reglamento Nr. 908/2014 34 straipsnio 5 dalies a punkte numatytą prašymą pateikti papildomos informacijos, buvo pateikti per vėlai. Tuose paaiškinimuose ji pirmą kartą išdėstė Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 1 dalies aiškinimą, pagal kurį 18 mėnesių terminas išieškoti ginčijamas skolas šiuo atveju prasidėjo, kai mokėjimo agentūra gavo galutines OLAF ataskaitas, t. y. 2018 m. sausio 19 d. pirmosios ataskaitos atveju ir 2018 m. rugsėjo 3 d. antrosios ataskaitos atveju. Be to, ji laikosi nuomonės, kad duomenys, kuriuos Komisija perdavė pranešime apie išvadas, galėjo būti pateikti ankstesniame etape. Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad Bulgarijos Respublika mano, jog jai nebuvo suteiktos procesinės garantijos, numatytos Reglamento Nr. 1306/2013 52 straipsnio 3 dalyje ir Reglamento Nr. 908/2014 34 straipsnio 2 dalyje.
- 29 Komisija šiuos argumentus ginčija.
- 30 Iš pradžių reikia konstatuoti, kad šiame pagrinde Bulgarijos Respublika iš esmės tvirtina, kad šiuo atveju vykdoma atitikties patvirtinimo procedūra turi trūkumų, dėl kurių ji negalėjo pasinaudoti procesinėmis garantijomis pagal Reglamento Nr. 1306/2013 52 straipsnio 3 dalį ir Reglamento Nr. 908/2014 34 straipsnio 2 dalį. Jos nuomone, dėl šio minėtų garantijų nesuteikimo buvo pažeista teisė į gynybą, taip pat lojalaus bendradarbiavimo, rungimosi ir gero administravimo principai, todėl ginčijamas sprendimas turi būti panaikintas. Šį pagrindą sudaro dvi atskiros dalys, susijusios su, pirma, tuo, kad Komisija neturėjo teisės pakeisti teisinio pagrindo, kuriuo per administracinę procedūrą galiausiai buvo grindžiamas ginčijamas sprendimas, ir, antra, tuo, kad taip elgdamasi Komisija ją suklaidino, leisdama manyti, kad konstatuoti trūkumai susiję su jos valdymo ir kontrolės sistema, t. y. tik Reglamento Nr. 1306/2013 52 straipsnyje nurodytu atveju, o ne su atitinkamų lėšų grąžinimu, kuriam taikomas šio reglamento 54 straipsnis.

- 31 Šiuo klausimu dėl tariamo teisės į gynybą ir teisės būti išklausytam pažeidimo reikia priminti, kad pagal jurisprudenciją teisės į gynybą paisymas yra pagrindinis Sąjungos teisės principas, kurį reikia užtikrinti, net jei nėra procedūrą reglamentuojančių teisės normų. Pagal šį principą reikalaujama, kad asmenys, kuriems skirti didelę įtaką jų interesams darantys sprendimai, turėtų galimybę veiksmingai pareikšti savo nuomonę (žr. 2006 m. sausio 19 d. Sprendimo *Comunità montana della Valnerina / Komisija*, C-240/03 P, EU:C:2006:44, 129 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Dėl su EŽŪGF susijusių procedūrų buvo nuspręsta, kad šis principas įpareigoja galutinį sprendimą dėl sąskaitų patvirtinimo priimti per specialią rungimosi procedūrą, per kurią atitinkamoms valstybėms narėms turi būti suteiktos visos garantijos, kurių reikia tam, kad jos galėtų pareikšti savo nuomonę (šiuo klausimu žr. 2012 m. spalio 9 d. Sprendimo *Italija / Komisija*, T-426/08, nepaskelbtas Rink., EU:T:2012:526, 141 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 32 Kiek tai susiję su teise būti išklausytam, pagal tą principą, be kita ko, reikalaujama, kad prieš priimdama galutinį sprendimą dėl nefinansuojamos sumos Komisija atsižvelgtų į visą valstybės narės per rungimosi procedūrą pateiktą informaciją (šiuo klausimu žr. 2003 m. rugsėjo 18 d. Sprendimo *Jungtinė Karalystė / Komisija*, C-346/00, EU:C:2003:474, 70 punktą ir 2008 m. lapkričio 26 d. Sprendimo *Graikija / Komisija*, T-263/06, nepaskelbtas Rink., EU:T:2008:529, 136 punktą).
- 33 Be to, reikia priminti, kad remdamasi Reglamento Nr. 1306/2013 52 straipsniu Komisija priima įgyvendinimo aktus, nustatančius sumas, kurios neturi būti finansuojamos Sąjungos lėšomis, kai konstatuoja, kad išlaidos, patenkančios į Reglamento Nr. 1306/2013 4 straipsnio 1 dalies taikymo sritį, t. y. EŽŪGF išlaidos, buvo patirtos pažeidžiant Sąjungos teisę. Taigi jame numatyta procedūra, kurios reikia laikytis, kai tvirtinant atitiktį yra taikomos pataisos. Be to, ši procedūra patikslinta Reglamento Nr. 908/2014 34 straipsnyje.
- 34 Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsniu siekiama įgyvendinti bendrąjį tikslą apsaugoti Sąjungos finansinius interesus, nustatant valstybėms narėms konkrečią pareigą nedelsiant pradėti skolų išieškojimo procedūrą, kai pažeidimai ar aplaidumas turi įtakos atitinkamo fondo patirtoms išlaidoms. Šiuo aspektu, be kita ko, minėto reglamento 54 straipsnio 5 dalyje numatyta, kad Komisija gali nuspręsti Sąjungos lėšomis nefinansuoti tam tikrų išlaidų su sąlyga, kad buvo laikomasi Reglamento Nr. 1306/2013 52 straipsnyje nustatytos procedūros.
- 35 Pirmąjį ieškinio pagrindą reikia vertinti atsižvelgiant į šias aplinkybes.
- 36 Pagal Reglamento Nr. 908/2014 34 straipsnį atitikties patvirtinimo procedūrą iš esmės turi sudaryti šeši etapai. Pirma, Komisija praneša atitinkamai valstybei narei apie savo išvadas, nurodydama taisomąsias priemones, kurių, jos nuomone, reikia imtis, ir preliminarų finansinių pataisų lygį, kuris, jos manymu, yra tinkamas. Ši valstybė narė turi atsakyti per du mėnesius nuo tokio pranešimo gavimo. Antra, Komisija surengia dvišalį susitikimą, skirtą pabandyti susitarti dėl priemonių, kurių reikia imtis atsižvelgiant į tai, kas konstatuota pranešime apie išvadas, taip pat įvertinti pažeidimo sunkumą bei Sąjungai padarytą finansinę žalą. Ji turi per 30 darbo dienų perduoti šio posėdžio protokolą atitinkamai valstybei narei, o ši gali pateikti dėl jo pastabas. Trečia, per šešis mėnesius nuo to protokolo išsiuntimo Komisija pateikia savo išvadas. Ketvirta, atitinkama valstybė narė gali prašyti surengti taikinimo procedūrą, kurios tvarka numatyta Reglamento Nr. 908/2014 40 straipsnyje. Penkta, jei taikinimo procedūra nesėkminga, Komisija pateikia atitinkamai valstybei narei savo išvadas. Galiausiai, šešta, pagal Reglamento Nr. 1306/2013 52 straipsnį Komisija gali priimti vieną ar kelis sprendimus, kad Sąjungos lėšomis nebūtų finansuojamos atitinkamos išlaidos dėl to, kad nebuvo laikytasi reikšmingų teisės normų.

- 37 Kiek tai susiję su šio sprendimo 36 punkte nurodytu pirmu etapu, iš jurisprudencijos matyti, kad pranešdama apie savo išvadas, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 908/2014 34 straipsnio 2 dalį, Komisija turi iš karto pakankamai tiksliai nurodyti visus pažeidimus, kuriais kaltinama atitinkama valstybė narė ir kuriais galiausiai buvo grindžiama atlikta finansinė pataisa. Tik toks pranešimas gali užtikrinti visapusišką susipažinimą su Komisijos išlygomis (pagal analogiją žr. 2012 m. gegužės 3 d. Sprendimo *Ispanija / Komisija*, C-24/11 P, EU:C:2012:266, 31 punktą). Be to, ji turi nurodyti Komisijos atliekamų tyrimų objektą ir rezultatus, taip pat taisomasias priemones, kurių reikia imtis ateityje (šiuo klausimu pagal analogiją žr. 2018 m. rugsėjo 26 d. Sprendimo *Portugalija / Komisija*, T-463/16, nepaskelbtas Rink., EU:T:2018:606, 68 punktą).
- 38 Nagrinėjamu atveju Komisija patvirtinimo procedūrą pradėjo 2017 m. sausio 4 d. Bulgarijos Respublikai pateikdama pranešimą apie išvadas. Šiame dokumente, apibendrintame šio sprendimo 2 punkte, buvo nurodyta, kad remdamasi Reglamento Nr. 1306/2013 52 straipsniu ir gavusi OLAF pateiktą informaciją Komisija nagrinėja galimybę Sąjungos lėšomis nefinansuoti dalies išlaidų, susijusių su programomis ir sandoriais, kuriuose dalyvavo [*konfidencialu*]. Prieš pirmą dvišalį susitikimą, per jį ir po jo buvo apsikeista nuomonėmis, siekiant aptarti Komisijos nurodytas problemas.
- 39 Gavusi pirmąją OLAF ataskaitą, parengtą atliekant tyrimą OF/2016/0390/B5 ir 2018 m. sausio 19 d. perduotą Bulgarijos Respublikai, 2018 m. gegužės 7 d. rašte Komisija nusprendė pakviesti ją į antrą dvišalį susitikimą. Šiame kvietime nuo šiol buvo daroma nuoroda į Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnį ir, taikant šį straipsnį, rekomenduojama susigrąžinti sumas, kurios, kaip teigiama pirmojoje OLAF ataskaitoje, buvo sumokėtos neteisėtai. 2018 m. gegužės 22 d. rašte Bulgarijos Respublika pateikė pastabas dėl šio kvietimo. Ji aiškiai informavo Komisiją, kad neketina nedelsiant išieškoti ginčijamų išlaidų, ir šiuo atžvilgiu nurodė, kad jos pačios kompetentingos tyrimo įstaigos nėra priėmusios sprendimo per šiuo klausimu pradėtą preliminarią procedūrą. Ji savo pozicijos laikėsi ir vėlesniu patvirtinimo procedūros etapu iki jos pabaigos. 2018 m. rugsėjo 3 d. raštu Komisija ieškovei perdavė antrąją OLAF ataskaitą, skirtą [*konfidencialu*] padarytiems pažeidimams.
- 40 2020 m. rugpjūčio 12 d. galutinėje nuomonėje Komisija informavo Bulgarijos Respubliką, jog tebesilaiko oficialiame pranešime jau išreikštos pozicijos, kad Bulgarijos Respublikai pagal Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 5 dalies a ir c punktus turi būti taikoma finansinė pataisa dėl to, kad mokėjimo agentūra buvo aplaidi, nes nereikalavo išieškoti ginčijamų skolų iš gavėjų ir neįtraukė atitinkamų sumų į skolininkų knygą per to reglamento 54 straipsnio 1 dalyje nustatytą terminą. Ginčijamame sprendime pirmiausia bendrai nurodyta, kad jis priimtas atsizvelgiant, be kita ko, į Reglamento Nr. 1306/2013 52 straipsnį. Kalbant konkrečiai apie Bulgarijos Respublikai skirtą finansinę pataisą, vėliau buvo nurodyta, kad ją lėmė tai, jog nebuvo išieškotos sumos, susijusios su 2010–2017 m. vykdytais pardavimų skatinimo veiksmais.
- 41 Atsizvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia konstatuoti, kad, kaip matyti iš šio sprendimo 38–40 punktų, ginčijamos finansinės pataisos motyvai, išdėstyti suvestinėje ataskaitoje ir ginčijamame sprendime, tik iš dalies atitinka motyvus, pateisinusius ginčijamos patvirtinimo procedūros pradėjimą, kaip juos Komisija paaiškino pranešime apie išvadas.
- 42 Vis dėlto, kaip išdėstyta šio sprendimo 39 punkte, Komisija pakvietė Bulgarijos Respubliką į antrąjį dvišalį susitikimą. Šiame antrajame kvietime, be kita ko, nurodyta, kad tam tikri mokėjimai gali būti laikomi netinkamais finansuoti Sąjungos lėšomis ir rekomenduojama, pirma, neatnaujinti mokėjimų, kurie laikomi keliančiais riziką atitinkamam fondui, ir, antra, susigrąžinti iš atitinkamų gavėjų nepagrįstai išmokėtas sumas pagal Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnį. Be

- to, antrajame kvietime į dvišalį susitikimą, pirma, pateikiama nuoroda į Reglamento Nr. 908/2014 34 straipsnį, antra, tiksliai nurodomi pažeidimai, kurie tuo etapu galėjo pateisinti finansinę pataisą, ir, trečia, nurodomos taisomosios priemonės, kurias reikia numatyti. Todėl galima laikyti, kad tokiu kvietimu iš esmės buvo pritaikytas 2017 m. sausio 4 d. Bulgarijos Respublikai perduotas pranešimas apie išvadas.
- 43 Šiuo atžvilgiu taip pat reikia pažymėti, kad būtent susipažinusi su pirmąja OLAF ataskaita, kuri jai buvo karta tik persiūsta, Komisija tik šiame etape galėjo tvirtai nuspręsti dėl būtinybės pradėti išieškojimo procedūrą pagal Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio reikalavimus.
- 44 Be to, iš bylos medžiagos matyti, kad Bulgarijos Respublika galėjo pareikšti nuomonę dėl visų probleminių klausimų, kuriuos Komisija aptarė antrajame kvietime į dvišalį susitikimą, visų pirma dėl ginčijamų išlaidų išieškojimo ir Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio taikymo. Pastabas šiuo klausimu Bulgarijos Respublika iš pradžių galėjo pateikti 2018 m. gegužės 22 d. rašte, taigi prieš surengiant antrą dvišalį susitikimą, kaip numatyta Reglamento Nr. 908/2014 34 straipsnyje, o paskui per antrą dvišalį susitikimą ir kitais patvirtinimo procedūros etapais.
- 45 Be to, tik vykstant šiam sprendimo 44 punkte aprašytam susirašinėjimui Bulgarijos Respublika aiškiai pranešė Komisijai neketinanti imtis konkrečių veiksmų tokiam išieškojimui šiame etape pradėti, tvirtindama, kad jos pačios kompetentingos tyrimo įstaigos šiuo klausimu pradėjoje preliminarioje tyrimo procedūroje nebuvo priėmusios sprendimo. Taigi būtent dėl tokio atsisakymo Komisija jau per antrą dvišalį susitikimą informavo Bulgarijos Respubliką, kad tikisi, jog ši pradės išieškojimo procedūras, ir nurodė ją nuolat informuoti apie šios taisomosios priemonės įgyvendinimą. Be to, Bulgarijos Respublika pranešė Komisijai, kad artimiausiomis savaitėmis baigs atitinkamų sumų įtraukimą į skolininkų knygą, kaip numatyta Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 1 dalyje.
- 46 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia pažymėti, kad būtent dėl tokio Bulgarijos Respublikos atsisakymo įvykdyti dalį numatytų taisomųjų priemonių, t. y. kuo greičiau išieškoti ginčijamas sumas, Komisija 2019 m. kovo 1 d. išsiųstame prašyme pateikti papildomos informacijos priminė Bulgarijos Respublikai iš Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 1 dalies kylančius reikalavimus. Komisija, be kita ko, pabrėžė, kad Bulgarijos Respublika turėjo pareikalauti, jog gavėjai sugrąžintų nepagrįstai išmokėtas lėšas per 18 mėnesių nuo pranešimo apie galutines OLAF ataskaitas abiejuose OLAF tyrimuose. Be to, nuoroda į Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnį nepaliko jokių abejonių dėl galimybės atlikti finansines pataisas, jei minėto termino nebūtų laikomasi.
- 47 Šalys neginčija, kad Bulgarijos Respublikai buvo suteikta galimybė pareikšti nuomonę dėl Komisijos pateikto Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 1 dalies išaiškinimo, be kita ko, kiek tai susiję su termino, per kurį šiuo atveju turėjo būti pradėti ginčijamų išlaidų išieškojimo iš jų gavėjų veiksmai, eigos pradžia. 2019 m. balandžio 24 d. rašte Bulgarijos Respublika akivaizdžiai nesutiko su tokiu aiškinimu, tačiau neteigė, kad buvo neįmanoma pradėti ginčijamų išlaidų išieškojimo procedūros. Be to, apie visas šias diskusijas žinojo taikinimo institucija, kaip matyti iš taikinimo ataskaitoje jos pateiktos faktų santraukos.
- 48 Šiomis aplinkybėmis Bulgarijos Respublika neturi pagrindo teigti, kad negalėjo suprasti, jog jai gali būti pritaikyta finansinė pataisa, jei ji nepradės ginčijamų išlaidų išieškojimo iš gavėjo procedūros pagal Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnį.

- 49 Be to, kadangi Komisijos pozicija dėl būtino ginčijamų išlaidų išieškojimo jai buvo pateikta prieš antrą dvišalį susitikimą, o visi klausimai, susiję su Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio taikymu nagrinėjamu atveju, buvo aptarti per visą patvirtinimo procedūrą, įskaitant taikinimo institucijoje, negalima teigti, kad buvo pažeistos Bulgarijos Respublikos procesinės teisės, taip pat jos teisė į gynybą, lojalaus bendradarbiavimo principas, rungtyniškumo principas ar gero administravimo principas.
- 50 Šios išvados nepaneigia Bulgarijos Respublikos argumentai, iš kurių matyti, pirma, kad Komisija niekada neminėjo Bulgarijos Respublikos sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos ar vėlesnės mokėjimo agentūros kontrolės trūkumų ir, antra, kad apie prieštaravimus, kuriais Komisija grindė ginčijamą sprendimą, buvo pranešta per vėlai, kad ji galėtų atitinkamai pakeisti savo elgesį.
- 51 Iš tiesų pirmasis argumentas neturi įtakos ginčijamo sprendimo teisėtumo vertinimui, nes tas sprendimas grindžiamas ne tariamais Bulgarijos Respublikos sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos trūkumais, o tuo, kad ji ginčijamų išlaidų neišieškojo iš gavėjų per Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 1 dalyje nustatytus terminus.
- 52 Dėl antrojo argumento reikia konstatuoti, kad, pirma, teiginys, jog Komisijos pranešimas apie prieštaravimus galėjo būti priimtas anksčiau, nėra pagrįstas. Antra, kalbant apie Bulgarijos Respublikos teiginį, kad buvo per vėlu išsiųsti raštą 2019 m. kovo 1 d., kad ji galėtų imtis reikiamų priemonių, nes 18 mėnesių terminas, per kurį turi būti pradėtas su [konfidencialu] susijusių skolų išieškojimas, praktiškai jau buvo pasibaigęs, o dėl [konfidencialu] skolų jis jau buvo pasibaigęs daugiau nei prieš šešis mėnesius, pažymėtina, kad jis sutampa su trečiajame ieškinio pagrinde nurodytais argumentais. Taigi jį reikia analizuoti nagrinėjant tą pagrindą.
- 53 Be to, dėl Bulgarijos Respublikos teiginio, kad Komisijos raštas, kurį ji gavo 2022 m. gegužės 12 d., gali patvirtinti prielaidas, kurias ji gina šioje byloje, reikia pažymėti, kad Bulgarijos Respublika nepaaiškina, kokioms konkrečiai prielaidoms turėtų būti taikoma tokia išvada, ir tai nėra akivaizdu iš šio rašto.
- 54 Todėl reikia atmesti visą pirmąjį pagrindą.

Dėl antrojo pagrindo, grindžiamo pareigos motyvuoti pažeidimu

- 55 Bulgarijos Respublika iš esmės teigia, kad ginčijamas sprendimas yra nepakankamai motyvuotas. Šiuo klausimu ji daro nuorodą į tam tikrus argumentus, išdėstytus pirmajame ieškinio pagrinde, kurie, jos nuomone, taip pat yra reikšmingi nustatant, kad ginčijamas sprendimas yra nepakankamai motyvuotas. Be to, ji primena, kad tik kvietimo į antrąjį dvišalį susitikimą etapu Komisija pirmą kartą paminėjo Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 1 dalį, ir priduria, kad ši institucija nepateikė pastabų dėl mokėjimo agentūros atsakyme į šį kvietimą išreikštos pozicijos, pagal kurią, atsižvelgiant į pirmąją galutinę OLAF ataskaitą, [konfidencialu] veiksmų finansinės pasekmės turėjo būti paskirstytos jai ir Sąjungai. Ji taip pat teigia, kad nors Komisija pripažino, jog galutinėse OLAF ataskaitose nurodytos faktinės aplinkybės pagal Bulgarijos baudžiamąjį kodeksą yra nusikalstamos veikos, ši institucija tik nurodė savo pateiktą Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 1 dalies aiškinimą ir būtinybę pradėti administracinę gavėjų įrašymo į skolininkų sąrašą procedūrą ir nepagrįstų išlaidų išieškojimą. Dublike Bulgarijos Respublika tvirtina, kad pirmajame pagrinde aprašyta ginčijamo sprendimo rengimo procedūra neleido jai suprasti to sprendimo motyvų. Šiuo klausimu ji teigia, kad Komisija turėjo pradėti naują patvirtinimo procedūrą, grindžiamą atitinkamais motyvais, kuriais šiuo atveju ji rėmėsi tik per ginčijamą procedūrą.

- 56 Komisija nesutinka su šiais argumentais.
- 57 Iš pradžių reikia priminti, kad SESV 296 straipsnio antroje pastraipoje reikalaujamas motyvavimas turi atitikti atitinkamo akto pobūdį ir aiškiai bei nedviprasmiškai atskleisti aktą priėmusios institucijos argumentus, kad suinteresuotieji asmenys galėtų sužinoti patvirtintą priemonę pagrindžiančius motyvus, o kompetentingas teismas – vykdyti jos kontrolę (žr. 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Nyderlandai / Komisija*, C-159/01, EU:C:2004:246, 65 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 58 Konkrečiai kalbant, pareiga nurodyti asmens nenaudai priimto akto motyvus, kuri yra teisės į gynybą paisymo principo dalis, siekiama, pirma, suteikti suinteresuotajam asmeniui pakankamai informacijos, kuri leistų žinoti, ar aktas yra pagrįstas, o jeigu jis turi trūkumų – ginčyti jo galiojimą Sąjungos teisme, ir, antra, leisti šiam teismui vykdyti šio akto teisėtumo kontrolę (žr. 2017 m. vasario 16 d. Sprendimo *Rumunija / Komisija*, T-145/15, EU:T:2017:86, 43 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 59 Vis dėlto negalima reikalauti, kad motyvuojant būtų nurodytos visos svarbios faktinės ir teisinės aplinkybės. Vertinant, ar sprendimo motyvavimas atitinka šio sprendimo 39 ir 40 punktuose primintus reikalavimus, reikia atsižvelgti ne tik į jo tekstą, bet ir į jo kontekstą ir visas kitas nagrinėjamą klausimą reglamentuojančias teisės normas (žr. 2017 m. vasario 16 d. Sprendimo *Rumunija / Komisija*, T-145/15, EU:T:2017:86, 44 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 60 Taip pat reikia priminti, kad Komisijos sprendimai dėl atitinkamo fondo sąskaitų patvirtinimo priimami remiantis suvestine ataskaita, taip pat Komisijos ir atitinkamos valstybės narės susirašinėjimu (šiuo klausimu žr. 2002 m. kovo 14 d. Sprendimo *Nyderlandai / Komisija*, C-132/99, EU:C:2002:168, 39 punktą). Tokiomis aplinkybėmis sprendimo, kuriuo atsisakoma fondo lėšomis finansuoti dalį deklaruotų išlaidų, motyvavimas turi būti laikomas pakankamu, jeigu valstybė, kuriai skirtas sprendimas, buvo labai įsitraukusi į jo rengimo procesą ir žinojo, kodėl Komisija manė, kad ginčijama suma neturi būti finansuojama iš atitinkamo fondo (šiuo klausimu žr. 2001 m. rugsėjo 20 d. Sprendimo *Belgija / Komisija*, C-263/98, EU:C:2001:455, 98 punktą ir 2013 m. gegužės 17 d. Sprendimo *Graikija / Komisija*, T-294/11, nepaskelbtas Rink., EU:T:2013:261, 94 punktą).
- 61 Pirma, dėl Bulgarijos Respublikos teiginio, kad Komisija Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 1 dalį paminėjo tik kvietimo į antrąjį dvišalį susitikimą etapu, pakanka konstatuoti, kad, kaip nurodyta šio sprendimo 38–40 punktuose, Bulgarijos Respublika dalyvavo ginčijamo sprendimo rengimo procese ir kad, kaip matyti išnagrinėjus pirmąjį ieškinio pagrindą, ginčijamų skolų išieškojimo klausimas, susijęs su Reglamento Nr. 1306/2008 54 straipsniu, buvo ne kartą šalių aptartas.
- 62 Todėl Bulgarijos Respublika neturi pagrindo teigti, kad ji nebuvo informuota apie priežastis, dėl kurių Komisija ketino jai taikyti ginčijamą finansinę pataisą, ar kad ji negalėjo suprasti ginčijamo sprendimo motyvų šiuo aspektu.
- 63 Antra, Bulgarijos Respublika teigia, kad Komisija neatsakė į pastabą, pateiktą atsakant į antrąjį kvietimą į dvišalį susitikimą, t. y. kad Sąjunga su ja turėtų pasidalyti ginčijamų pažeidimų finansines pasekmes.

- 64 Šiuo atžvilgiu pakanka pažymėti, kad Komisija aiškiai atsakė į šią pastabą oficialiame pranešime, kurį ji Bulgarijos Respublikai pateikė 2019 m. lapkričio 19 d. remdamasi Reglamento Nr. 908/2014 34 straipsnio 3 dalimi, todėl šis argumentas neturi faktinio pagrindo.
- 65 Trečia, Bulgarijos Respublika tvirtina, kad Komisija nenurodė konkrečių Sąjungos teisės normų, kurias pažeidė [*konfidencialu*] ir [*konfidencialu*] ir kuriomis ji galėjo remtis prašydama išieškoti ginčijamas skolas.
- 66 Vis dėlto iš viso to, kas išdėstyta, matyti, kad Komisijos išvados skirtinguose patvirtinimo procedūros etapuose buvo grindžiamos, be kita ko, tarpinėmis tyrimo ataskaitomis ir galutinėmis OLAF ataskaitomis. Pastarosiose buvo išsamiai išanalizuoti OLAF konstatuoti pažeidimai. Iš antrojo dvišalio susitikimo protokolo matyti, kad Bulgarijos Respublika iš esmės pripažino, jog OLAF pateikti įrodymai buvo labai svarūs ir patvirtino, kad pagal devynias atitinkamas pardavimų skatinimo programas patirtos išlaidos atitinkamam fondui kėlė riziką. Tuo remiantis darytina išvada, kad Bulgarijos Respublika neturi pagrindo teigti, jog nežinojo, kad šios išlaidos turi būti išieškotos, nes neatitinka specialių Sąjungos taisyklių, numatytų, be kita ko, Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 1 dalyje.
- 67 Ketvirta, tiek, kiek Bulgarijos Respublika remiasi savo rašytinių pastabų, pateiktų pirmajame ieškinio pagrindu, dalimis, nes mano, kad jos taip pat reikšmingos nustatant SESV 296 straipsnio pažeidimą, pakanka konstatuoti, kad ji nepateikia jokio argumento, galinčio paaiškinti, kodėl reikia taip manyti.
- 68 Be to, iš viso to, kas išdėstyta, ir iš Bulgarijos Respublikos grindžiant ieškinį pateiktų pagrindų ir argumentų matyti, kad ginčijamo sprendimo motyvai leido jai suprasti ginčijamos finansinės pataisos priežastis, o Bendrajam Teismui – vykdyti jos kontrolę.
- 69 Todėl antrąjį pagrindą reikia atmesti.

Dėl trečiojo pagrindo, grindžiamo klaidingu Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 1 dalies aiškinimu

- 70 Bulgarijos Respublika tvirtina, kad Komisija klaidingai nusprendė, jog Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 1 dalyje numatytas 18 mėnesių terminas, per kurį mokėjimo agentūra turi pareikalauti, kad gavėjai sugrąžintų nepagrįstai išmokėtas sumas, pradedamas skaičiuoti nuo tos dienos, kai atitinkama valstybė narė gauna galutines OLAF ataskaitas. Iš tiesų ji mano, kad kai procedūra pradedama pagal Reglamento Nr. 1306/2013 52 straipsnį, reikalaujama, kad sprendimas atsisakyti finansuoti būtų priimtas įvykdžius įvairius Reglamento Nr. 908/2014 34 straipsnyje numatytus etapus. Ji tvirtina, kad kai OLAF atsiuntė galutines ataskaitas, Komisija dar nebuvo pateikusi galutinės išvados pagal to reglamento 34 straipsnio 4 dalį. Be to, ji pažymi, kad šiuo atveju galutinėse OLAF ataskaitose nurodytos sumos neatitiko tų, kurių ginčijamu sprendimu nebuvo leista finansuoti Sąjungos lėšomis.
- 71 Remdamasi tuo, kas išdėstyta, Bulgarijos Respublika daro išvadą, kad įvairūs dokumentai, kuriais buvo apsikeista per administracinę procedūrą, gali būti laikomi nebent ginčijamo sprendimo parengiamaisiais dokumentais, bet ne tikrinimo ataskaita ar panašiu dokumentu, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 1 dalį. Todėl ji mano, kad būtent pranešimo apie ginčijamą sprendimą momentas nagrinėjamu atveju turi būti laikomas tokios tikrinimo ataskaitos ar panašaus dokumento gavimo momentu. Be to, remdamasi 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos

su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų, kuriuo panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013, p. 1), Bulgarijos Respublika pažymi, kad OLAF galutinių ataskaitų ir rekomendacijų perdavimu nėra nustatomi įpareigojimai dėl veiksmų, kurių šios institucijos turi imtis. Ji daro išvadą, kad minėtos ataskaitos savaime negali lemti nei administracinės ar teisminės procedūros pradėjimo, nei Sąjungos aktų, kaip antai ginčijamo sprendimo, priėmimo. Galiausiai ji priduria, kad apie Komisijos pateiktą aiškinimą nebuvo pranešta gairėse ar atitinkamuose teisės aktuose.

- 72 Komisija nesutinka su šiais argumentais.
- 73 Remiantis Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 1 dalimi, „visų dėl pažeidimo arba aplaidumo nepagrįstai išmokėtų sumų atveju valstybės narės reikalavimą paramos gavėjui jas sugrąžinti pateikia per 18 mėnesių nuo to laiko, kai mokėjimo agentūra arba už susigrąžinimą atsakinga įstaiga patvirtina ir, atitinkamais atvejais, gauna tikrinimo ataskaitą ar panašų dokumentą, kuriame nurodyta, kad padarytas pažeidimas“.
- 74 Bulgarijos Respublika teigia, kad nagrinėjamu atveju tik pranešimo apie ginčijamą sprendimą diena galėjo būti laikoma tikrinimo ataskaitos ar panašaus dokumento gavimo momentu, nes Reglamento Nr. 1306/2013 52 ir 54 straipsnius reikia aiškinti kartu.
- 75 Vis dėlto, pirma, pagal Reglamento Nr. 1306/2013 52 straipsnį, papildytą Reglamento Nr. 908/2014 34 straipsniu, patvirtinimo procedūra baigiama Komisijai priėmus įgyvendinimo aktus, kuriuose nustatomos sumos, kurios neturi būti finansuojamos Sąjungos lėšomis.
- 76 Jeigu teisės aktų leidėjas būtų norėjęs nustatyti, kad 18 mėnesių terminas, per kurį valstybės narės turi pareikalauti, kad gavėjai sugrąžintų nepagrįstai išmokėtas lėšas, prasideda tada, kai oficialiai užbaigiama patvirtinimo procedūra, numatyta Reglamento Nr. 1306/2013 52 straipsnyje, jis būtų aiškiai nurodęs šio sprendimo 74 punkte paminėtus įgyvendinimo aktus. Be to, jis neminėjo tikrinimo ataskaitos ar panašaus dokumento, nes šių dviejų sąvokų vartojimas leidžia suprasti, kad tai gali būti įvairaus pobūdžio dokumentai, nors atitikties patvirtinimo procedūrą galima užbaigti tik sprendimais.
- 77 Antra, negalima pritarti Bulgarijos Respublikai, teigiančiai, kad galutinės OLAF ataskaitos negalėjo būti prilygintos Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 1 dalyje minimoms tikrinimo ataskaitoms ar panašioms dokumentams, nes jos neleido galutinai nustatyti sumų, kurios neturi būti finansuojamos Sąjungos lėšomis.
- 78 Bulgarijos Respublikos aiškinimas grindžiamas neteisingu nagrinėjamos nuostatos aiškinimu, nes iš jos aiškiai matyti, kad tikrinimo ataskaitos ar panašaus dokumento tikslas yra ne nustatyti išlaidų, kurios neturi būti finansuojamos Sąjungos lėšomis, dydį, o nurodyti, kad buvo padarytas pažeidimas.
- 79 Trečia, remdamasi Reglamentu Nr. 883/2013 Bulgarijos Respublika mano: kadangi galutinės OLAF ataskaitos savaime negali lemti administracinės ar teisminės procedūros pradėjimo nacionaliniu lygmeniu, jų taip pat negalima laikyti tikrinimo ataskaitomis ar panašiais dokumentais, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 1 dalį.

- 80 Vis dėlto per atitikties patvirtinimo procedūrą akto, kuriuo grindžiama atitinkamos valstybės narės pareiga reikalauti, kad gavėjai sugrąžintų nepagrįstai sumokėtas sumas, nustatymas priklauso ne nuo Reglamento Nr. 883/2013, o nuo Reglamento Nr. 1306/2013 aiškinimo. Kitaip tariant, tai, kad iš Reglamento Nr. 883/2013 11 straipsnio ir 2017 m. birželio 21 d. Nutarties *Inox Mare / Komisija* (T-289/16, EU:T:2017:414) iš esmės matyti, jog kompetentingos valstybių narių institucijos turi spręsti, kokių veiksmų imtis dėl tyrimų, kuriuos baigus OLAF perduoda galutinę ataskaitą, visiškai nenulemia to, ar tokia galutinė ataskaita gali būti laikoma tikrinimo ataskaita ar panašiu dokumentu, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 1 dalį.
- 81 Pareiga reikalauti sugrąžinti skolas, susijusias su minėtoje galutinėje ataskaitoje nustatytais pažeidimais, kyla ne iš Reglamento Nr. 883/2013, o iš Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 1 dalies, kurioje numatyta, kad jeigu apie tokį pažeidimą buvo pranešta atitinkamai valstybei narei, ši valstybė turi per 18 mėnesių pareikalauti, kad gavėjai tas skolas grąžintų.
- 82 Todėl reikia atmesti visą trečiąją pagrindą.

Dėl ketvirtojo pagrindo, grindžiamo vertinimo klaida, nes Komisija nusprendė, kad mokėjimo agentūra nesielgė rūpestingai ir buvo aplaidi

- 83 Bulgarijos Respublika teigia, kad Sąjungos teisėje skiriamos pažeidimo ir sukčiavimo sąvokos. Šiuo atžvilgiu ji pabrėžia, kad valstybės narės gali laisvai pasirinkti taikytinas sankcijas. Ji mano, kad Komisija neatliko jokio šios bylos aplinkybių vertinimo, susijusio su mokėjimo agentūrų veiksmais pagal Bulgarijos teisės aktus, todėl aplaidumas buvo preziumuojamas. Konkrečiau kalbant, ji tvirtina, kad mokėjimo agentūra įvykdė savo pareigas užginčydama pirmosios instancijos nacionalinių teismų sprendimus, kuriais buvo panaikinti sprendimai sustabdyti mokėjimus, ir kad bet kuriuo atveju jos institucijos pateikė visą informaciją, kurios buvo prašoma per patvirtinimo procedūrą.
- 84 Kalbėdama konkrečiau apie skolų išieškojimą, ji teigia, kad civilinio ieškinio pareiškimas dėl išlaidų atlyginimo leidžia patraukti atsakomybėn ne tik pagalbos gavėjus, bet ir kaltinamus fizinius asmenis, o per administracinę procedūrą mokėjimo agentūra tokios galimybės neturi. Būdamą civilinė ieškovė baudžiamajame procese valstybė taip pat gali susipažinti su ikiteisminio tyrimo metu surinktais įrodymais. Ji priduria, jog buvo nuspręsta, kad valstybės galimybė pareikšti civilinį ieškinį baudžiamajoje byloje yra savarankiška procesinė priemonė ginant teises ir teisėtus interesus, kai pažeidžiamas bendrasis draudimas nedaryti žalos kitiems asmenims, ir ji nekonkuruoja su specialioje mokestinėje procedūroje numatyta procedūra, nes jos viena kitos nepakeičia.
- 85 Be to, kalbėdama apie administracinės priemonės priėmimą Bulgarijos Respublika pažymi, kad Bulgarijos nacionaliniai administraciniai teismai panaikino mokėjimo agentūros nurodymus sustabdyti mokėjimus. Ji pabrėžia, kad mokėjimo agentūra vis dėlto neatnaujino paraiškų dėl mokėjimo nagrinėjimo procedūros, o tai pateisino vieno iš gavėjų ieškinio dėl teismo sprendimo nevykdymo pareiškimą. Už tai mokėjimo agentūros vadovui buvo skirta bauda, taip pat buvo patenkintas ieškinyš dėl mokėjimo agentūros implicitinio sprendimo atmesti prašymą atnaujinti paraiškų dėl sustabdytų mokėjimų nagrinėjimo procedūrą panaikinimo. Todėl ji mano, kad siekiant sugrąžinti visas pagal specialią programą išmokėtas sumas pranešimas, kuriame būtų konstatuotas valstybės skolinis reikalavimas, grindžiamas OLAF ataskaitose nurodytais mokėjimų sustabdymo pagrindais, šiame etape neduotų naudos. Šiuo atveju ji mano, kad OLAF ataskaitų duomenys buvo išnagrinėti ir kad remiantis jomis buvo imtasi veiksmų. Be to, ji teigia, kad Bulgarijos procesinės taisyklės įpareigoja sustabdyti administracinę ar teisminę procedūrą tais

atvejais, kai nustatoma nusikalstama veika, kurios konstatavimas turės įtakos šios procedūros baigčiai, ir kad dėl esamos kontrolės sistemos trūkumų OLAF iki šiol nepranešė apie kompetentingoms institucijoms priskirtinus pažeidimus.

- 86 Komisija nesutinka su šiais argumentais.
- 87 Pirmiausia reikia priminti, kad Reglamento Nr. 1306/2013 58 straipsnio 1 dalies e punkte nustatyta, jog valstybės narės turi imtis visų būtinų priemonių siekdamas užtikrinti veiksmingą Sąjungos finansinių interesų apsaugą, visų pirma tam, kad susigrąžintų dėl pažeidimų ar aplaidumo prarastas sumas. Be to, jos privalo imtis reikalingų priemonių, kad prireikus galėtų pradėti šiam susigrąžinimui būtinus teismo procesus (2019 m. sausio 30 d. Sprendimo *Belgija / Komisija*, C-587/17 P, EU:C:2019:75, 66 punktas).
- 88 Reglamento Nr. 1306/2013 58 straipsnio 1 dalis, kuria valstybės narės įpareigojamos užtikrinti Sąjungos finansinių interesų apsaugą ir susigrąžinti nepagrįstai išmokėtas sumas, yra ESS 4 straipsnio 3 dalyje numatytos bendros rūpestingumo pareigos išraiška, kiek tai susiję su bendrosios žemės ūkio politikos finansavimu. Ši pareiga, taikoma per visą šių sumų išieškojimo procedūrą, reiškia, kad nacionalinės valdžios institucijos turi nedelsdamos ir laiku pradėti išieškojimo procedūrą ir naudotis turimomis tikrinimo ir išieškojimo priemonėmis, kad būtų apsaugoti šie interesai (2019 m. sausio 30 d. Sprendimo *Belgija / Komisija*, C-587/17 P, EU:C:2019:75, 67 punktas). Praėjus tam tikram laikotarpiui, nepagrįstai sumokėtų sumų išieškojimas gali tapti sudėtingas ar neįmanomas dėl tam tikrų aplinkybių, kaip antai veiklos nutraukimo ar apskaitos dokumentų dingimo (2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Portugalija / Komisija*, T-292/18, EU:T:2020:18, 65 punktas).
- 89 Vis dėlto šiose nuostatose nenurodomos konkrečios priemonės, kurių reikia imtis šiuo tikslu, be kita ko, teismo procesai, kurie turi būti pradėti siekiant išieškoti tas sumas (2019 m. sausio 30 d. Sprendimo *Belgija / Komisija*, C-587/17 P, EU:C:2019:75, 68 punktas).
- 90 Taigi būtent nacionalinės institucijos, laikydamosi rūpestingumo pareigos, turi pasirinkti teisių gynimo priemones, kurias jos laiko tinkamiausiomis atitinkamoms sumoms susigrąžinti, atsižvelgdamos į konkretaus atvejo aplinkybes (2019 m. sausio 30 d. Sprendimo *Belgija / Komisija*, C-587/17 P, EU:C:2019:75, 70 punktas).
- 91 Nagrinėjamu atveju, pirma, reikia nustatyti, ar Bulgarijos Respublikos mokėjimo agentūra neįvykdė rūpestingumo pareigos, kai per Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 1 dalyje nustatytus terminus nesiėmė administracinių veiksmų, būtinų siekiant susigrąžinti sumas, kurios, OLAF nuomone, buvo nepagrįstai išmokėtos pagal aštuonias nagrinėjamas programas. Antra, reikia įvertinti, ar Bulgarijos Respublika elgėsi aplaidžiai, kaip tai suprantama pagal to paties reglamento 54 straipsnio 5 dalies c punktą, kai per patvirtinimo procedūrą pranešė Komisijai, kad kol nebus baigtas joje vykstantis baudžiamasis tyrimas, mokėjimo agentūra nesiims jokių veiksmų ir dėl atitinkamos devintos programos.
- 92 Kaip matyti, be kita ko, iš galutinio pranešimo, Bulgarijos Respublikai buvo pritaikyta ginčijama finansinė pataisa, motyvuojant tuo, kad Bulgarijos mokėjimo agentūra elgėsi aplaidžiai, kai per Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 5 dalies a ir c punktuose nustatytus terminus nepareikalavo, kad gavėjai sugrąžintų ginčijamas išlaidas.

- 93 Vis dėlto Bulgarijos Respublika iš esmės teigia, kad mokėjimo agentūra negalėjo laikytis minėtų terminų, nes dėl sukčiavimo buvo pradėtos baudžiamojo pobūdžio procedūros, todėl ji negalėjo tuo pačiu metu pradėti atitinkamų išlaidų išieškojimo procedūros. Ji tvirtina, kad reikėjo laukti, kol šios procedūros bus užbaigtos, kad būtų galima pradėti išieškojimą.
- 94 Šiuo aspektu reikia konstatuoti, kad, remiantis jurisprudencija, pirma, nors Sąjungos valstybės narės turi pasirinkti tinkamas priemones, kuriomis būtų užtikrintas kontrolės veiksmingumas ir nepagrįstai pervestų pagalbų sumų susigrąžinimas, vis dėlto baudžiamosios bylos iškėlimas nebūtinai reiškia, kad kompetentingos institucijos gali nesiimti jokių priemonių, kuriomis būtų siekiama, jei ne susigrąžinti skolą, tai bent jau užtikrinti skolinį reikalavimą, kylantį iš nepagrįstai išmokėtų atitinkamo fondo lėšų (šiuo klausimu žr. 2012 m. spalio 10 d. Sprendimo *Graikija / Komisija*, T-158/09, nepaskelbtas Rink., EU:T:2012:530, 83 punktą), ir, antra, rūpestingumo pareigos, kurią vykdydamos valstybės narės turi imtis visų priemonių, būtinų veiksmingai Sąjungos finansinių interesų apsaugai užtikrinti ir nepagrįstai sumokėtoms sumoms susigrąžinti, nesilaikymo jos iš esmės negali pateisinti atitinkamo ūkio subjekto pradėtų administracinių ar teisminių procedūrų trukme (2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Portugalija / Komisija*, T-292/18, EU:T:2020:18, 66 punktas).
- 95 Nagrinėjamu atveju, kaip buvo patvirtinta per teismo posėdį, neginčytina, kad ginčijamo sprendimo priėmimo dieną Bulgarijos Respublika nebuvo priėmusi jokių civilinių ar administracinių priemonių ginčijamoms išlaidoms išieškoti. Taigi vienintelė tuo metu pradėta procedūra buvo baudžiamojo pobūdžio ir ji buvo parengtinio tyrimo, o ne teismo nagrinėjimo stadijoje. Be to, mokėjimo agentūros nurodymais, kuriuos, Bulgarijos Respublikos teigimu, panaikino jos pačios nacionaliniai teismai, buvo siekiama sustabdyti mokėjimus pagal programas, susijusias su galutinėse OLAF ataskaitose nurodytais sukčiavimais, o ne susigrąžinti jau išmokėtas sumas.
- 96 Bulgarijos Respublikai negalima pritarti, kai ji teigia, kad atsižvelgdama į tikimybę, jog mokėjimo agentūros priimtose priemonėse bus panaikintos, todėl jos būtų neveiksmingos ir brangios, ši agentūra nusprendė nesiimti tokių veiksmų šiame etape.
- 97 Kaip konstatuota šio sprendimo 95 punkte, mokėjimo agentūros nurodymai, kuriuos panaikino Bulgarijos nacionaliniai teismai, buvo susiję su mokėjimų pagal pardavimų skatinimo programas, kurios, kaip nustatyta galutinėse OLAF ataskaitose, kėlė riziką, sustabdymu, o ne su ginčijamų išlaidų išieškojimu.
- 98 Šiuo atžvilgiu iš bylos medžiagos matyti, kad ne visi mokėjimo agentūros nurodymai buvo užginčyti Bulgarijos Respublikos nacionaliniuose teismuose. Todėl nėra pagrindo teigti, kad, jei būtų priimtose ginčijamų išlaidų išieškojimo priemonės, tuose teismuose būtų pateiktas prašymas visas jas panaikinti. Be to, tai, kad jas galėjo panaikinti Bulgarijos nacionaliniai teismai, taip pat yra prielaida.
- 99 Šiomis aplinkybėmis taip pat reikia pažymėti, kad, remiantis Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 2 dalies antra pastraipa, jeigu Bulgarijos Respublika būtų priėmusi administracines priemones, kuriomis siekiama išieškoti atitinkamas sumas, ir kartu Bulgarijos nacionaliniai teismai būtų padarę išvadą, kad pažeidimo nebuvo, ji atitinkamam fondui būtų galėjusi kaip išlaidas deklaruoti šiuo aspektu jai tekusią finansinę naštą.
- 100 Trečia, taip pat reikia konstatuoti, kad Bulgarijos Respublika nepateikė jokios informacijos apie terminus, per kuriuos pradėtos procedūros galėjo būti užbaigtos.

101 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, reikia atmesti visą ketvirtąjį pagrindą.

Dėl penktojo pagrindo, grindžiamo Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio ir proporcingumo principo pažeidimu

- 102 Bulgarijos Respublika pažymi, kad Komisija, atlikusi įvairių pardavimų skatinimo programų, dėl kurių ginčijamos išlaidos galiausiai buvo pripažintos keliančiomis riziką atitinkamam fondui, kontrolę, nenustatė jokių pažeidimų. Be to, ji teigia, kad iš Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 2 dalies matyti, jog finansinė našta, atsiradusi dėl nepagrįstai išmokėtų sumų neišieškojimo, turi būti vienodai paskirstyta Sąjungai ir atitinkamai valstybei narei. Ji priduria, kad nėra nustatytų atitikties patvirtinimo taisyklių tam atvejui, kai pažeidimai nesusiję su valstybių narių valdymo ir kontrolės sistemų trūkumais. Bulgarijos Respublika pažymi, kad valstybių narių mokėjimai pagal EŽŪGF kompensuojami iš Sąjungos biudžeto. Taigi ji mano, jog kadangi valstybės narės veikia Sąjungos vardu, būtent Sąjunga turėtų padengti nuostolius, patirtus dėl privačių asmenų elgesio, kai jie padarė viską, ką galėjo, kad užtikrintų EŽŪGF finansuojamų operacijų teisėtumą. Todėl ji mano, kad šiuo atveju atsakomybe už Komisijos nustatytų pažeidimų finansines pasekmes turėtų būti dalijamasi su Sąjunga, taigi ginčijamų finansinių pataisų dydis yra neproporcingas.
- 103 Komisija nesutinka su šiais argumentais.
- 104 Pirma, Bulgarijos Respublika iš esmės tvirtina, kad nėra nustatyta atitikties patvirtinimo taisyklių tam atvejui, kai Komisijos nustatyti pažeidimai nesusiję su valstybių narių valdymo ir kontrolės sistemų trūkumais.
- 105 Šiuo aspektu pakanka konstatuoti, kad iš Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 5 dalies matyti, jog jei Komisija laikosi to paties reglamento 52 straipsnio 3 dalyje numatytos procedūros, ji turi teisę, be kita ko, priimti įgyvendinimo aktus, pagal kuriuos iš Sąjungos biudžeto nefinansuojamos sumos trimis atvejais, kurie nebūtinai susiję su valstybių narių valdymo ir kontrolės sistemų trūkumais.
- 106 Šioje byloje neginčytina, kad ginčijama finansinė pataisa buvo nustatyta dėl dviejų iš šių atvejų, t. y. numatyto Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 5 dalies a punkte, susijusiam su nepagrįstai patirtų išlaidų neišieškojimu per šio reglamento 54 straipsnio 1 dalyje nustatytus terminus, ir numatyto to reglamento 54 straipsnio 5 dalies c punkte, susijusiam, be kita ko, su šių išlaidų neišieškojimu dėl valstybės narės administracijos, tarnybos ar įstaigos aplaidumo.
- 107 Todėl argumentas, kad Komisijos šioje byloje nustatyti pažeidimai nėra susiję su Bulgarijos Respublikos valdymo ir kontrolės sistemų trūkumais, neturi reikšmės vertinant ginčijamo sprendimo teisėtumą ir turi būti atmestas.
- 108 Be to, iš to, kas išdėstyta, matyti, jog Bulgarijos Respublikos argumentai, kad ji įvykdė įsipareigojimus pagal 2007 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 3/2008 dėl žemės ūkio produktams skirtų informavimo ir skatinimo priemonių vidaus rinkoje ir trečiosiose šalyse (OL L 3, 2008, p. 1) ir 2008 m. birželio 5 d. Komisijos reglamentą (EB) Nr. 501/2008, kuriuo nustatomos išsamios Reglamento Nr. 3/2008 taikymo taisyklės (OL L 147, 2008, p. 3), ir kad „pardavimų skatinimo programa“ yra įgyvendinama kartu su Komisija, neturi reikšmės ir juos taip pat reikia atmesti dėl tos pačios priežasties.

- 109 Antra, Bulgarijos Respublika remiasi Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 2 dalimi ir teigia, kad finansine našta, atsiradusia dėl pažeidimų, turinčių įtakos ginčijamoms išlaidoms, turėtų būti dalijamasi su Komisija.
- 110 Vis dėlto iš Reglamento Nr. 1306/2013 37 konstatuojamosios dalies matyti, kad „tam tikrais valstybės narės aplaidumo atvejais taip pat turėtų būti pagrįsta pareikalauti, kad atitinkama valstybė narės sumokėtų visą sumą“.
- 111 Nagrinėjamu atveju Komisija atliko ginčijamą finansinę pataisą, nes manė, jog tai, kad nebuvo imtasi jokių priemonių ginčijamoms išlaidoms išieškoti, turi būti laikoma Bulgarijos Respublikos aplaidumu.
- 112 Be to, reikia konstatuoti, kad būtent Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 2 dalyje numatyti atvejai, kai finansinė našta, atsirandanti dėl pažeidimų, turinčių įtakos EŽŪGF išlaidoms, gali būti paskirstyta atitinkamai valstybei narei ir Komisijai. Jame numatyta, kad „jei [nepagrįstų išlaidų suma] nesusigražinama per ketverius metus nuo sugražinimo reikalavimo datos arba per aštuonerius metus tais atvejais, kai susigražinimo byla perduota nacionaliniam teismui, 50 % finansinių nesusigražinimo pasekmių tenka atitinkamai valstybei narei ir 50 % – Sąjungos biudžetui“.
- 113 Ši nuostata šioje byloje netaikytina, nes Bulgarijos Respublika nepateikė jokie prašymo sugražinti lėšas, kaip tai suprantama pagal minėtą nuostatą, ir toks prašymas taip pat nebuvo pateiktas jos nacionaliniuose teismuose, o būtent dėl to ir buvo atlikta ginčijama finansinė pataisa.
- 114 Todėl turi būti atmestas visas penktasis pagrindas, taigi ieškinį reikia atmesti.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 115 Pagal Procedūros reglamento 134 straipsnio 1 dalį iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jei laimėjusi šalis to reikalavo.
- 116 Kadangi Bulgarijos Respublika bylą pralaimėjo, ji turi padengti bylinėjimosi išlaidas pagal Komisijos reikalavimus.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (pirmoji kolegija)

nusprendžia:

1. Atmesti ieškinį.

2. Priteisti iš Bulgarijos Respublikos bylinėjimosi išlaidas.

Kanninen

Póltorak

Stancu

Paskelbta 2023 m. kovo 8 d. viešame teismo posėdyje Liuksemburge.

Parašai.